

# GAZETA TRANSILVANIEI

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe un an 24 cor.; pe 1/2 an 12 cor.; pe 3 luni 6 cor., pentru România și streindtate pe un an 40 lei; pe 1/2 an 20 lei.

**ZIAR POLITIC NAȚIONAL.**

Apare seara, în fiecare zi de lucru.

Redacția și administrația: Strada Prândala Nr. 15, Inseratele se primesc la administrație. Prețul după tarif și învalide Manuscrisele nu se înapoiază. TELEFON Nr. 200.

## Atitudinea României.

O importanță declară a prim-ministrului Brătianu. București 20 Sept. n. 1915.

Capitala țării românești a fost alese aceste teatru unor importante manifestațiuni de ordin politic, cari stau în legătură cu noua situație creată în țările din sud-estul Europei prin mobilizarea Bulgariei și mai târziu a Greciei.

Fruntașii țării românești, cari dela începutul războiului mondial au plecat pentru intrarea în acțiunea a României au crezut sosit timpul, ca să facă un pas mai departe și să ceară guvernului să și lămurască atitudinea în situația dată. În scopul acesta un grup de vreo 50 deputați și senatori opoziționali și independenți s'au întrunit Duminică trecută hotărând să ceară guvernului convocarea Corpurilor legiuitoare și mobilizarea armatei române.

Delegațiunii emise din această întrunire, care a înmănat Luni prim-ministrului Brătianu moțiunea votată, d-l Brătianu a răspuns din cuvânt în cuvânt următoarele:

„Cererea mobilizării dă într-adevăr D-voastră demers un caracter care nu îngăduie să examinăm aci împreună posibilitățile și oportunitățile celorlalte chestiuni.

„Cererea D-voastră de a mobiliza este rezultatul declarațiunilor făcute că a sunat ceasul pentru o intrare în războiu a României.

„Guvernul nu împărtășește această părere.

„Cu regret, nu văd posibilitatea de a face acum o expunere a motivelor cari nu ne permit să văd urmăm. Nu o pot face, căci îmi cereți un răspuns pentru Duminică noaptea, ci pentru acei cari v'au delegat și credem că nu a sosit momentul unei expuneri din parte-ne a situațiunii internaționale!

„Suntem siliți de interesele vitale pe cari le reprezentăm să continuăm a avea nevoie de încrederea pe care ne-a acordat-o Parlamentul până în ziua când asemenea debateri se vor putea face fără pagubă și primejdie pentru Stat.

„Știm că ne putem rezema pe încrederea hotărâtă a marelui majorității a parlamentului, dar e de interes național ca în asemenea împrejurări să fim susținuți de unanimitatea lui.

„De aceea, în numele acelu

interes, vă rog în momentul de față să depărtați orice ar putea să încerce a ne distra dela unica datorie care ne stă azi înainte și pe care guvernul e hotărât să o îndeplinească cu toată energia ce-i împun răspunderile pe care le poartă.

Răspunsul clar și concis al prim-ministrului, care s'a publicat imediat în organele oficiale ale guvernului, a produs o mare impresiune în întreaga țară.

Precum era de prevăzut, acest răspuns n'a putut mulțumi pe de legată parlamentari opoziționali, cari, intrându-se din nou Marți seara, au enunțat, că nu sunt de acord cu guvernul, că, după părerea lor, e nevoie de mobilizarea generală și în consecință au hotărât să se adreseze țării printr-o acțiune mare, a cărei inițiere și esecutare s'a lăsat în sarcina d-lor Filipescu și Take Ionescu.

**59 corpuri de armată germane înaintea orașelor Riga și Pinsk.** Din Petrograd se anunță: »Russkij Invalid« scrie că forțele germane, cari luptă pe frontul dintre Riga și Pinsk, sunt compuse din 59 corpuri de armată.

**Intăriri franceze la Dardanele.** Din Zürich se anunță: »Ned Nasty« primește din Izvor domn de încredere știrea, că la Mudros au sosit trei noi divizii franceze.

**Papa și Wilson pentru pace.** Din Lugano se anunță: între președintele Wilson și între Papa de curge de săptămâni un schimb de scrisori, pentru a lăsa încheierea păcii.

**Artileria engleză la Belgrad.** Din Viena se anunță: Sărbii au primit din Franța și din Anglia artilerie multă și mai ales artilerie grea. Din aceasta au adus la Belgrad 6 baterii grele și le-au așezat în pozițiile dela Sava. Artileriștii suat englezi. Parcul Kalmegdan a fost fortificat.

**Șeful statului-major grec — a dimisionat.** Din Atena se anunță: Șeful statului-major al armatei grecești generalul *Dusmanis* și-a înaintat dimisia. Până acum regele nu i-a primit-o încă.

**Generalul d'Amade — în București.** Din București se anunță: Generalul francez *d'Amade* în drumul dela Niș la Petrograd, a sosit la București.

## Mobilizarea Bulgariei în lumină maghiară.

Un articol al contelui Iuliu Andrassy.

În ziarul de Duminică al ziarului »Neue Freie Presse« a apărut la los de frunte din penna contelui Iuliu Andrassy un articol privitor la atitudinea Bulgariei în actualul războiu, din care reținem următoarele:

»...Atitudinea Bulgariei este pentru noi de o valoare neprețuită. De mare importanță este deja faptul negativ, că ea nu s'a alăturat dușmanilor noștri. Deosebit de folositoare ne-ar fi însă, dacă ni s'ar alătura în mod activ.

Printr-o astfel de atitudine Serbia ar ajunge între două focuri, ceea-ce ar scurta rezistența acestei țări. Dardanele ar primi în cazul acesta un fond și scut natural, iar Bulgaria ar realiza legătura între noi și Turcia. Atitudinea Bulgariei ar estinde marea avantaj, care este una din cauzele principale ale succeselor Germaniei și Austro-Ungariei, anume marea avantaj strategic, economic și politic, care zace în faptul, că stăpânim liniile interioare, că ne putem ajutarea reciproc și ne putem dirija întreaga noastră putere în punctul la care se ivește pentru momentul dat cea mai mare necesitate, că putem eventual cu aceleași trupe să stoarcem pe cele mai diferite locuri ale câmpului de războiu hotărârea decisivă, acest avantaj colossal — zic — l-ar estinde atitudinea Bulgariei până la Dardanele, până la Suez și până la golful persic.

Alăturarea Bulgariei nouă estinde avantajele unei colaborări directe cu noi și asupra Turciei și li leagă pe soțul nostru de arme, până acum izolat, și mai strâns de noi. Dacă Bulgaria ar pune în acțiune importanța sa putere armată pe partea acelor, care și de altfel sunt mai tari, prin aceasta s'ar promova și accelera hotărârea decisivă.

Bulgaria se află în situația feroastră, că, putându-și satisfăce interesele sale proprii, poate ajunge în același timp în toată evenimentelor mondiale-istorice de azi la un rol de primul rang. Dominațiunea bogată în virtuți a regelui Ferdinand poate să ajungă la apogeul cel mai strălucit. Alăturarea de Stambulov, Radoslavov intră în șirul creatorilor marelui Bulgariei. Bulgaria, sprijinită pe Germania și pe noi, în alianță cu Turcia și — să sperăm — în relații bune cu România și Grecia, ar putea privi în fața unui viitor sigur și mare în fața unei epoci liniștite, în care va putea să se folosească prin o muncă pacinică de ceea-ce a câștigat cu jefuri sângeroase spre dezvoltarea economiei și culturii bulgare.

## SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Azi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicațiune oficiale telegrafice:

Budapesta 29 Septemv. — Din marea cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi:

### In nordul monarhiei.

În *Galiția ostică* și pe cursul *Ikwei* situația e neschimbată. La vest dela *Tarnopol* și mai departe la nord am ocupat cu asalt satul *Boguslawka* aparat cu îndărjire. La trupele ces. și regești cari luptă în *Litvania*, ziua a trecut în liniște.

### La granițele italiene.

Pe sectorul *Stilfser-Joch* focul artileriei noastre a distrus mai multe tunuri dușmane. Un atac al Italianilor pe platoul dela *Vielfereuth*, la nord dela *Coston*, a eșuat după un foc scurt de artilerie.

Artileria italiană a început eri un foc violent contra capului de pod dela *Tolmein*. Seara au dat apoi câte un atac contra pozițiilor noastre de aici și de lângă *Dolje*. Ambele atacuri le-am respins la obstacolele noastre. La *Dolje* trupele noastre au respins imediat pe dușmanul care pătrunsese prin spărturile obstacolelor noastre. Ca de obicei, toate pozițiile au rămas în posesiunea noastră. De altcum activitatea războinică nu s-a potențat nici pe frontul dela *Istora*. S'au dat numai lupte de artilerie și ciociri.

Pe frontul sud-ostic nu s-au petrecut evenimente mai însemnate.

General de divizie *Höfer*, locțiitorul șefului de stat major.

### Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin, 29 Sept. — Buletinul oficial al marelui cartier general german e pentru ziua de azi următorul:

Pe câmpul de operații dela vest: Incercările de spargere ale dușmanului pe sectorii de atac de până acum au fost continuate cu înverșunare. Contra-atacul nostru, după un atac cu gazuri de nou eșuat al Englezilor, a avut ca rezultat recăștigarea unei părți din regiunea la nord dela *Loos*, pe care noi o cedaserăm. Atacurile violente ale Englezilor, din regiunea *Loos*, au eșuat cu mari pierderi pentru dușman. Atacurile violente și repetite ale Francezilor în regiunea dela *Souchez* și *Newville* au fost respinse în parte prin contra-atacuri

violente. În *Champagne* încă au fost fără succes toate încercările de spargere ale dușmanului. Unicul succes a fost, că dușmanul încă nu a putut fi alungat de nou din tranșeele noastre pe o lungime de 100 metri la nord-est dela *Souain*.

Batalioanele din *Baden*, regimentul de rezervă 65 din *Raina*, regimentul de infanterie 158 din *Westfalia* cu rezistența lor neînfrântă au zdrobit valurile de atac ale Francezilor cari neconținut cercau să înainteze și au cauzat dușmanului grele pierderi. *Zadarnice* au fost și pierderile mari, pe cari dușmanul le-a saferit la asaltul dese-ori repetat contra înălțimilor dela *Mas-siges*. Trupele noastre țin toate înălțimile.

Incercările Francezilor de a recăștiga tranșeele lor pierdute la *Fille-Morte*, au fost zadărnice. Numărul prizonierilor se ridică. În *Flandria* am împușcat două aeroplane engleze. Pasagerii au fost făcuți prizonieri.

### La ost și sud-ost.

Grupul marelui *Hinden-burg*: Atacul nostru la sud-vest dela *Dünaburg* a înaintat până la înălțimea lacului *Swenten*. La sud dela lacul *Drywiaty* și la *Postawy* lupta de cavalerie durează. Cavaleria noastră, după ce a sprijinit cu efect operațiunile armatei *Eichhorn* prin înaintarea ei contra flancului dușmanului, a părăsit regiunea ce se află lângă *Wilejka* și la ost de acolo. Dușmanul a rămas pasiv.

La vest dela *Wilejka* coloanele dușmane, cari înaintau fără nici o precauțiune, au fost împărțiate de focul nostru de artilerie. Intre *Smorgon* și *Wischnew* trupele noastre înaintază învingătoare.

La grupul principelui *Leopold de Bavaria* și al marelui *Mackensen* nu s-a petrecut nici un eveniment mai însemnat.

Grupul de armată al generalului *Linsingen* a respins pe Ruși dincolo de *Kormin* și la *Putilonka*.

**Roosevelt pentru liferarea munițiilor.** »Lokalanzelger« primește din Rotterdam știrea: Postul președinte al Statelor-Unite Roosevelt publică o scrisoare în care pledează pentru liferarea de material de război pentru puterile antante. El îl condamnă pe acei politicieni americani cari aștigă pentru o pace cu orice preț și pretind prohibirea exportului de muniție.

## Ni s'au rărit...

Ni s'au rărit voinicii în câtune și tot mai des curg lacrimi în șiroaie...

E-atât amar, suspin și desndedejde De sufletul și inima ne-o'nmoae

Indurerați se tângue bătrânii Vorbind de vremi apuse'n vecinicie... Copii s'fioși le prinde rostul jâlnic Ca ochi-ădânci și plini de poezie.

În zărea'nsângerată se aude Un zvon senin ca lacrimile noastre... — E sol trimis s'aducă bucuria Și pacea scumpă-a zilelor albastre.

Vasile Stoicanea.

## Femeia în proverbele arabe.

Conceptia Arabului despre femeie și despre căsătorie e dismetral opusă cu concepțiile noastre despre aceste două lucruri. Deosebit de interesantă însă e cunoașterea sentimentelor de care e stăpânit Arabul și aceste sentimente se reoglinesc mai bine în proverbele acestui popor. El are o sumedenie de proverbe cari se ocupă numai cu vecinica temă despre femeie și despre dragoste. Cea mai mare parte din ele însă sunt îndreptate contra femeii. Iată câteva din ele:

— În trei lucruri nu te încrezi: în noroc, în femeie și în cal.

— Când amintești pe femeie, fața bărbatului roșește de rușine.

În ce privește proverbele despre căsătorie, ele sunt tot atât de puțin măgulitoare pentru femeie.

— Prima fază a căsătoriei e dulce,

ca mierea; a doua e ca untul aromat, iar a treia ca cătratul puturos.

— Cine vrea să-și facă viața grea, trebuie să-și ia numai un măgar și o capră; cine nu vrea să aibă liniște și pace în casa sa, să-și ia numai câteva femei și câțiva câni.

Cu toate acestea însă Arabul ține căsătorie ca o instituție necesară, ceea-ce reiese din proverbul următor:

— Mai bine să te căsătorești cu o femeie bătrână, decât să rămâi burlac.

Dacă însă trebuie să iai de soție o femeie deja bătrână — e mai bine să iai pe verișoara bătrână, decât pe o streină. Căsătorie cu o verișoară se pare că era deosebit de preferită la vechii Arabi și în multe locuri e și azi obișnuită. Un proverb zice referitor la această căsătorie:

— Patru neghibii poți face: să cedezi pe verișoara ta unui strein, să pleci fără bani la țarg, să mergi în luptă fără tovarăș și să cauți pe leu în vișuina lui, la pe verișoara ta, căci dacă te și bate, cel puțin nu te liege.

Dacă însă cineva nu are o verișoară care să fie fata tină, la alegerea soției trebuie să aibă în vedere cel puțin acela, că viitoarea să fie din neam cinstit, chiar și dacă prețul ei ar fi atât de mare, încât bărbatul să fie siliți să-și vândă și patul, ca să și-o poată câștiga. De aceea un proverb zice:

— Ia-ți soție a fată din o familie cinstită și dormi cu ea și pe pace.

La alegerea soției în prima linie trebuie să ai în vedere pe mama ei.

— Alege fata după ce cunoști pe mama ei.

— Ia o nebună, dacă e fata unei mame cu minte.

În ce privește calitățile speciale, sfatul îl poate afla ori-cine în următorul proverb:

— Cine vrea să aibă femeie frumoasă, să-și ia o Georgiană, cine vrea să aibă femeie vicleană să ia o fata de Jidov, cine se dorește după o dihnă, să se căsătorească cu o creștină. Mândria și fantazia caracterizează pe

femeia turcă, iar pe femeia arabă cugetarea nobilă și distinsă.

Frumusețea în general e ceva însemnat pentru Arabi, ceea-ce ne-o dovedește și următoarele proverbe:

— Femeia frumoasă e noroc, cea urâtă e o nenorocire.

— Trei lucruri te întristează: a avea datorii, a umbra descult și a avea soție urâtă.

De oarece însă frumusețea de multe ori aduce cu sine năcăzuri, un alt proverb zice următoarele:

— Mai bine să-ți fie urâtă femeia și să-ți dea pace, decât să fie o frumoasă de gazelă, care să te ruineze.

Căsătorie de multe ori strică chiar și cea mai bună pretinție, căci:

— Nimic nu strică atât de în grabă pretinția, ca banul și femeia.

Cu toate acestea însă Arabul e de părere, ca bărbatul nici-când să nu-și maltrateze soția, căci numai omul bețiv își bate nevasta.

d. m.

## Puterea militară a Bulgariei.

Armata Bulgariei se împarte în armată activă cu rezerva ei, armată de rezervă cu rezerva ei, apoi gloatele. În timp de pace numai armata activă are regimente stabile. Datorită serviciului militar a generală; ea durează de la vârsta de 20 ani până la 46 ani.

Serviciul sub arme este la infanterie 2 ani, iar la celelalte trupe 3 ani. Forța militară în timp de pace sa urcă la: 3500 ofițeri, 50,000 soldați și 9500 cai.

Armata pe timp de pace se compune din: 36 regimente de infanterie, 16 companii de graniteri, în total 72 batalioane, 16 companii de grăniceri, 30 companii de necombatanți și 36 plutonuri de mitralieze; mai departe 11 regimente de cavalerie, 9 regimente de artilerie de câmp, 3 detașamente de însoțitoare de artilerie de câmp, 3 baterii (Haubitze), un batalion de artilerie de cetate, 6 batalioane de trupe tehnice (pionieri, pontonieri, ș.a.) și așa în serviciul armatei de la trenuri, la sanitari, intendanță etc...

Infanteria e provăzută cu puști cu repetiție de 8 mm. (sistem Manlicher) cu baloneta; gloașii au fost până în 1910 înarmați cu puști cu o singură țevă (sistem Verdau). Cavaleria poartă sabie și carabluș de 8 mm. cu repetiție; cu lănci sunt înarmate numai regimentele din cavaleria de gardă.

Artileria de câmp are tunuri cu tir rapid de 7.5 cm. (sistem Krupp) cu panteră și tunuri de 12 cm. cu tir rapid (sistem Schneider). Artileria de cetate e compusă din artilerie sistem mai vechiu și sistemul nou.

Comanda supremă asupra trupelor în timp de pace ca și în timp de război o are regele, care are lângă el ministrul de război.

La unitățile mai mari de trupe sunt pe timp de pace trei inspecții militare (Sofia, Filipopol și Rusciuk), 9 divizii de trupe de infanterie, 18 brigăzi de infanterie, 3 brigăzi de cavalerie. Afară de asta la autoritățile superioare: o inspecție de infanterie, de cavalerie și de ingineri.

În timp de război se vor forma din armata de pace și din trupele întregitoare, trei armate, fiecare constituită din trei divizii. Fiecare divizie va fi formată din două brigăzi active de infanterie și din o brigadă de rezervă, fiecare cu 2 regimente, 4 batalioane, în total 24 batalioane, 2 escadroane, 9 baterii cu tir rapid, 1 batalion de pionieri, o jumătate companie tehnică, o divizie de tren cu material pentru poduri, o secție pentru telegraf, o sotnie de jandarmi de câmp, apoi trupe pentru muniție, trupe sanitare și de intendanță.

Numărul combatanților într-o divizie cu brigadă de rezervă este: 24 batalioane, 4 companii de mitralieze, 2 escadroane, 9 baterii, cu 17,000 puști, 300 săbii, 35 tauri.

Astfel armata de operații (iară de trupele de întregire, ocupare și de gloate) e compusă din 216 batalioane, 36 companii de mitralieze, 37 escadroane, 154 baterii, 11 batalioane tehnice, 3 batalioane de artilerie de cetate, cu un număr de combatanți de aproximativ 240.000 oameni, 6000 căldreți, 720 tunuri.

Fortificațiile închid granițele Bulgariei spre România, Serbia și Turcia, de asemenea fortificată e și Capitala Bulgariei.

Impotriva României o apără fortificațiile dela Vidin, Lom-Palanka, Nicopol, Rușciuc Șumla și Varna; de Serbia fortificațiile dela Sofia, Bela-gradschik, dela trecătoare Dragoman, dela Trn și Drobnica, de Turcia, capul de pod dela Semerli. În timpul din urmă s'au făcut fortificații și la granița spre Grecia.

Marina a început să se dea înseamnă în 1896, când a fost adus din Franța primul vas-scoală și instructorii francezi. În 1909 starea marinei bulgare era următoarea: 1 vas-scoală, 1 iacht regal, 6 torpiloare și alte câteva vapoare mai mici. Un anume port de război Bulgaria n'are încă; o punct de rază al flotei servește

lacul Dewno dela Warna, care leagă canalul de Marea-Neagră. Tărmii ar putea fi apărați prin unele fortificații și prin câteva submarine.

**O declarație a regelui României.** Agenția telegrafică ungară transmite următoarea telegramă din București:

Conform unei știri a ziarului „Adevărul” regele României ar fi declarat, că demersul puterilor centrale urmărește numai ocuparea trecătoare a malului sârbesc al Dunării, pentru a asigura circulația liberă spre Turcia, iar această nu servește României ca motiv spre a interveni. Puterile centrale n'ar complica situația în Balcani. Pentru cazul, când va dăruia înțelegeri ar debarca trupe, România va proceda conform intereselor sale.

**Cea mai violentă luptă de artilerie din istorie.** Ziarul „Az Est” primește din Berlin următoarea corespondență:

Cercurile militare de aici nu prea cred că noua ofensivă franco-angleză va avea rezultate palpabile. Germanii au rezerve pentru toate punctele periclitate. Așadar încercările Aliților de-a sparge frontul să vor sfârși ca întotdeauna cu eșec. Francezii până acum n'au câștigat decât puțin teren. Dintr'un ordin de ai al lui Joffre, aflat de soldații germani, se vede că scopul a început francezii ofensivă. Știrea apărută în comunicatul oficial francez despre 20,000 prizonieri, este exagerată.

„Vossische Zeitung” primește dela corespondentul său de război știrea, că un așa foc de artilerie cum e acum pe frontul franco-german, nu s'a mai pomenit vreodată. Comandanții germani au declarat, că luptele de iarnă din Champagne au fost un joc de copii pe lângă aceasta.

**Patru corpuri de armată bulgare la granița Serbiei.** Citim în „Az Est”: După o știre din Sofia a ziarului „Dimineața”, patru corpuri de armată bulgare au fost trimise la granița sârbească. Comandant al trupelor dela hotarele Serbiei, a fost numit generalul Bojijev.

**Războiul contra Sârbiei.** Biroul Reuter anunță din Niș: Regele Petru este deplin restabil și a inspectat frontul sârbesc. Zece avioane sârbești au sburat vreo 60 mii în interiorul Ungariei, unde au văzut numai puține trupe austro-ungare și nici un fel de trupe germane.

**Presă rusă și mobilizarea Bulgariei.** „Ceriere della Sera” află din Moscova că știrile din Bulgaria au făcut o adăncă impresie în cercurile politice ruse. Comentând importanța acestor știri ziarul „Ruskoje Slovo” conchide că nu poate exista nici o îndoielă cu privire la intențiunile regelui Ferdinand și primului ministru Radoslavoff.

Faptul că Bulgaria n'a declarat război după 24 ore de la decretarea mobilizării, lasă să se întrevadă posibilitatea că Radoslavoff voeste să răspundă Quadruplei înțelegerii.

Un înalt diplomat rus a declarat că mobilizarea Bulgariei încă nu înseamnă războiul. Rușii tot mai speră că Bulgaria nu va ataca pe sârbi. Dacă totuși Serbia va fi atacată, Rusia va declara război Bulgariei.

**Deschiderea camerei otomane.** Ea s'a deschis noua sesiune a camerei otomane. În discursul său de deschidere președintele camerei a relevat, că s'a adevărit profetia că Durandulele vor deveni normantul antantelor.

**Disolvarea consiliului comunal din Sereievo.** Guvernul Bosniei a disolvat consiliul comunal din Sereievo pe motiv că un mare număr de consilieri fiind concentrați iar alții bolnavi consiliul comunal a devenit incapabil de-a aduce hotărâri.

## Intrarea sub drapel a tinerilor de 18 ani.

— Comunicat oficial —

În urma chemării generale făcute în baza articolului de lege II din 1915 a celor obligați la gloate: indivizii obligați la gloate născuți în anul 1897, mai departe indivizii (muncetorii, birjarii, boțarii șcl) întrebunțați în baza legilor despre gloate ori despre prestațiunile de război, concediați însă între timp dacă la revistele de înfășurare de gloate, respective la celea supletorie au fost aflați abili pentru serviciul de arme, și nefiind scutiți, sunt datori a intra la serviciul activ de gloate în ziua de 15 Octombrie anul 1915 la sediul Comandei de competență a honvezimel r. u. și respective la sediul Comandei districtuale imp. și reg. de competență indicat pe foaia de legitimare de gloate.

Această dispozițiune în urma chemării gloatilor imp. reg. austriace se estinde și la toți supușii austriaci, precum și la indivizii „acordători provinciei Bo-nia și Hercegovina, născuți în anul 1897, care cu prilejul revistelor de înfășurare de gloate ținute în anul curent pe teritoriul țărilor sfințel Coroane ungare, au fost aflați abili pentru serviciul de arme la gloate.

Toți acei indivizi cari prin intrare de bună voie au fost înrolați în armata comună imp. și reg. ori la honvezime (fie și ca voluntari de un an) fără considerare la care an de naștere aparțin, sunt datori a intra în serviciul activ de gloate în ziua de 15 Octombrie anul 1915.

Intrarea sub drapel a mașiniștilor și fochiștilor profesionali născuți în anul 1897, cari sunt de fapt angajați la mașinile de arat cu vapor ori cu motor, dacă își vor dovedi aplicarea la cererea proprie înaintată în persoană în fața primăriei comunale (autorității orașenești) prin comanda competentă de competență se va amâna până în ziua de 30 Novembre 1915.

Cei cari se prezintă la serviciu trebuie să aducă cu sine încălțăminte tari, scute de mâncat, scute de curățit, albituri de lână și ciorapi (obele) de lână. După hrana consumată în ziua intrării sub drapel i-se cuvine înțelegeră despăgubirea de 1 coronă.

Prețul încălțămintelor și al albiturilor de lână, dacă se vor dovedi de folositoare în serviciul militar, se va reîntraoace proprietarilor după valoarea acelorăși.

Cu prilejul intrării sub drapel proprietarul foalei de legitimare pentru gloași plătește gratuit pe calea ferată în clasa a treia (pe vapor în clasa a doua); acea foale de legitimare pentru gloași însă la distribuția biletelor va fi a să viza încă de vreme înaltele de plecarea trenului sau a vaporului.

Acel individ obligat la gloate, cari doresc a intra de bună voie în honvezimea r. u. ori în armata comună imp. și reg. înșiși pot alege între limitele legii corpul de armată, însă după intrarea în serviciul activ numai la acel corp își pot cere asumerea, la care au fost împărțiți ca obligați la gloate.

Acel individ obligat la gloate, cari după foala de legitimare de gloate ar fi datori să intre sub drapel în Ujvidék, se fac atenți că cel împărțit în armata comună trebuie să se prezenteze nu în Ujvidék, ci în Pécs la Comanda districtuală imp. și reg. de competență transferată aici; iară cel împărțit la honvezimea r. u. trebuie să se prezinte în loc de Ujvidék în Szabadka la batalionul supletor dela regimentul al 6-lea de honvezii.

Magistratul orașului.

**Reluarea parțială a exportului.** Din București se anunță: Printr'o circulară telegrafică expediată tuturor stațiunilor C. F. R., direcțiunea acestei instituții face cunoscut că cu începere de Marți, 28 Sept. n. se pot relacepe încărcările cerealelor în trafic extern. Vagoanele vor circula până la Predeal și Burdujeni — singurele 2 puncte ce se redeschid de ocamdată, — de unde apoi se vor transporta pe teritoriul Austro Ungar cu căruțele, după toate regulile stipulate anterior. Pentru celelalte puncte se vor lua măsuri identice, când deblocarea diverselor stațiuni și puncte vamale corespunzătoare de pe teritoriul vecin, o vor îngădui.

## Chestia făinei și pâinei.

Publicațiune referitoare la a doua și la a treia publicațiune, cu privire la prevederea cu făină și cu pâine a populațiunii orașenești pe anul 1915-1916.

Pentru fiecare gospodărie, pentru orice instituțiune și pentru fiecare întreprindere industrială, cari nu sunt provăzute cu cantități de făină rezervate până la 15 August 1916, trebuie să se facă anunțarea pentru făină în timpul dela 4 până la 9 Octombrie a. c.

Foile de anunțare se pot lua în primire dela Cassa orașenească până la 2 Octombrie.

Anunțările trebuiașlor trebuie să se facă pe un an întreg, pentru că organul, ca să poată procura proviziuni satisfăcătoare de făină — trebuie să ceară dela guvern acordarea trebuiașlor pentru un an întreg.

Prețul făinii nu trebuie plătit înainte pentru toată cantitatea de făină ce o cere cineva, ci numai pentru cantitățile ce și-le cumpără cineva din caz în caz.

Fără carte nouă pentru cumpărat făină, nu va căpăta nimeni făină din proviziunile de făină procurate de oraș.

Cărți pentru cumpărat făină se vor da fiecăruia numai pe baza anunțărilor prescise.

Fiecare locuitor al orașului să cetească publicațiunile afișate referitoare, la aprovizionarea cu făină și cu pâine și să se conformeze aceloră în propriul interes.

Brasov, în 27 Septembrie 1915.

Magistratul orașenească.

## Incoronarea Mikado-ului.

Agenția Telegrafică din Petrograd anunță din Tokio: Incorporarea Mikado-ului va avea loc în 6 Noembrie la Kioto. La serbările încoronării va lua parte și prințul de Wales.

## ȘTIRI.

— 30 Septembrie n. 1915.

**Distincții militare. Medalia de aur pentru vitejie** s'a conferit sergentului maior I. r. Ștefan Favecoș din reg. 51.

**Medalia de argint pentru vitejie** el I. s'a conferit exspirantului de cadet Aurel Prodan din reg. 63.

**Medalia de argint pentru vitejie** el 2 s'a conferit cadetului I. r. Ioan Suciu, sergentului maior Demetriu Berlu și infanteristului Demetriu Gavriș — toți din reg. 51.

**Rechiziționarea recoltei de porumb.** Monitorul oficial ungar publică ordinațiunea guvernului prin care se secestrează recolta de porumb din anul acest. Economul va putea folosi numai acea cantitate necesară pentru trebuiaștele casei sale și economiei sale. Restul rezervei trebuie anunțat sau societății pe acțiuni de producție în timp de război, sau organelor indicate de autorități, și la timpul fixat, trebuie să transporte prisosul la stația de cale ferată.

Prețul maximal stabilit la 31 Martie rămâne mai departe în vigoare.

**Parastasul pentru Regele Carol.** Duminecă 27 Septembrie v. implinindu-se un an de la moartea Regelui Carol, în acea zi, în mănăstirea Curtea de Argeș, se va oficia un serviciu de pomenire al Marelui Rege. Pentru ziua de 27 Septembrie s'a hotărât următorul program: Duminecă 27 Septembrie la orele opt și la opt jumătate, vor pleca din Gara de Nord două trenuri. Un tren regal, în care vor lua loc MM. LL. Regele și Regina cu membrii familiei regale și toți miniștrii. În al doilea tren vor lua loc: membrii sfântului Sinod, ofițerii superiori care vor fi invitați și toți funcționarii superiori care vor fi desemnate invitați. Ambele trenuri vor ajunge la Curtea de Argeș la orele 11 dimineața, iar serviciul de parastas se va oficia la orele 11 jumătate dimineața. La orele 3 d. a. membrii familiei regale, toți miniștrii și ofițerii superiori se vor înapoi în Capitală.

**Examenul de ofițeri în rezervă la regimentul de infanterie Nr. 2.** La reg. 2 de infanterie care staționează acum în Praga Lună, în 20 Sept. s'a ținut examenul de ofițeri în rezervă. Acest examen l'au făcut cu succes și cei doi voluntari români cari se află la numitul regiment Răzvan Prigcu și Sabiu Ștefanuț (fiul părintelui Prigcu din Brasov și al păr. Ștefanuț din Măndrulec), Ambii au fost avansați la rangul de

cadet-aspirant, iar în luna Octombrie vor pleca pe câmpul de luptă fiind avansați de cadeti! — R I

**Societatea de lectură „Andrei Șaguna” secțiie pedagogică din Sibiu** s'a constituit pe anul școlar 1915/16 în sedința ținută la 13/26 Septembrie 1915 sub preșd. P. C. S. Eusebiu R. Roș și d. rector sem narat în modul următor:

Preșd nte: Dr Pavel Roșca prof. sem. Vicepreșd nte: Iosif Sârb elev curs. IV. ped. Arhivar: Oprea Jogărean curs. IV. ped. Notar: Vasile Berghia curs. II. ped. Cassar: Vasile Oancea curs. III. ped. Controlor: George Bălcaș curs. II. ped. Bibliotecar: Traian Ludu curs. III. ped. Vicebibliotecar: Cămintru Pandrea curs. I. ped. Redactor: Nicolae Lupu curs. IV. ped. Econom: Dumitru Fioașu curs. III. ped.

Membrii în comisiunea literară: Ioan Pitic curs. IV. ped. Ioan Stănilă curs. IV. ped. Teodor Pașca curs. III. ped. Iosif Rafiroiu curs. III. ped. Ioan Berghia curs. II. ped. Emilian Păpa curs. II. ped. Miron Bactu curs. I. ped. Teodor Narița curs. I. ped.

**Biblioteca Academiei Române** în unele luni-Aug. 1915 s'au consultat de 976 cetitori 2913 volume și broșuri împărțite; de 201 cetitori s'au consultat 801 manuscrise, 6852 documente, 38 cărți vechi românești (1508-1830). Colectiunile Bibliotecii au sporit în această lună cu 450 volume și broșuri, 287 numere de reviste române, 168 reviste străine, 1 volum manuscris, 3 documente, 934 foi volante, 1 notă musicală și 8 obiecte de muzeu. Biblioteca e deschisă în fiecare zi de lucru pentru cărțile tipărite dela 8 ore dimineața până la 6 seara, pentru manuscrise și documente dela 8 la 12 și dela 1 la 6.

**Regele Spaniei pentru invaziile francezi.** Din Geneva se anunță: Ziarele pariziene aduc știrea că regele Alfonso al Spaniei a trimis către ambasadorul francez din Madrid suma de 3,000 franci, pentru invaziile francezi, menoroșii în urma războiului.

**În contra cântecelor de ură.** Ziarul „Berliner Tageblatt” a publicat nu de mult următoarele:

În ziarul „Kölnische Volkszeitung” un colaborator, probabil un prelat, face o critică foarte aspră cunoscutului cântec de ură al d-lui Lissauer, care este oferit în fiecare hală de muniție și în fiecare sală de concert unui public foarte lesne înfierbânt. Colaboratorul ziarului renan și Centralul, scrie:

„Mi se pare că și ne-am ridicat la o concepție mai înălțată și la o apreciere mai moderată a lucrurilor. Un om care simte înțelegere nu poate să citească ani fără o repugnăță internă cântecul de ură la adresa Angliei — chiar dacă are în vedere ce se-a făcut Anglia și ce ne face. De acela acup acestor rânduri este ca să inspire publicului idola de a exclude cântecul lui Lissauer din toate cărțile destinate pentru tineretul școlar. Presa germană este rugată să răspundească pe cât poate propunerea aceasta.”

Relativ la această redacția ziarului „Kölnische Volkszeitung” observă:

„Trebuie să aderăm fără rezervă la idela exprimată aci de a exclude cântecul mai sus pomenite din cărțile pentru uzul tineretului. Dacă în acest război al popoarelor purtat de atâte îndârjire vom mai hrăni tineretul cu sentimente de ură pasionată, aceasta va avea consecințe incalculabile în viitor. Cine seamănă scântelă, recoltează ură.”

**Explozie pe un vas italian.** După știri din Roma a avut loc o explozie, urmată de incendiu în camera de muniții a vasului de linie „Benedito Brin”. Din 820 soldați s'au salvat 3 ofițeri și 379 marinari. Intre victime se află și contra-amiralul Rubin de Carvin. Cauza exploziei înă nu s'a stabilit.

**Moartea lui Keir Hardie.** Din Londra se anunță: Socialistul Keir Hardie a încetat din viață la Glasgow.

Keir Hardie șeful partidului independent muncitoresc, unul dintre puștii pacifisti s'a născut în 1855 în Scoția în 1892 a fost ales în parlament.

## Bibliografie.

A apărut: A. Cotrup: Sărbătorirea Morții, (1914/15) versuri inspirate de războiul actual.

În Brasov se află de vânzare la Librăria I. I. Ciureu, I. Chiroș, și Zidar. Prețul 1-50 cor.

Proprietar:

Tip. A. Mureșianu: Branice & Comp. Redactor responsabil: Ioan Laca